

Eleri Kautlenbach
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
eleri.kautlenbach@agri.ee

Teie e-kiri 25.10.2023

Meie Digitaallkirja
kuupäev nr
1-54.1/2023/89

Ettepanekud Rail Baltic hüvitusmeetmete kava juurde

Täname võimaluse eest esitada RMK seisukoht Roheplaan OÜ ja Hendrikson DGE poolt koostatud Rail Baltica Pärnu maakonnaplaneeringu, Lõuna-Pärnumaa planeeringu Natura hindamise hüvitusmeetmete kava juurde. Natura erandi menetluse ja hüvitusmeetmete kava on koostatud ühele trassialternatiivile, s.o KSH aruandes ja Natura hindamises nimetatud Sinine+Kollane+Roosa (SKR).

Hüvitusmeetmetena nähakse kavas ette riigile kuuluval maal 5500 ha uute sihtkaitsevööndite tekitamine, 3336 ha-l metsise jaoks vajalikke taastamistöid, 128 km kraavide sulgemisi, 4,5 km teede likvideerimist jne hinnangulise kogumaksumusega ca 2 miljonit eurot.

Selleks, et hinnata hüvitusmeetmete asjakohasust on vajalik eelnevalt tutvuda KSH aruandega, sest kuigi hüvitusmeetmete kava ptk 2.3 annab kokkuvõtliku ülevaate Natura asjakohase hindamise järeldest, ei ole üksnes selle põhjal võimalik aru saada järeldesteni jõudmise argumentatsioonist. Sellest tulenevalt tekkisid meil järgmised küsimused:

1. Palume selgitada, et miks lähtutakse hüvitusmeetmete kavas eeldusest, et RB rajamise tõttu on vaja kompenseerida Luitemaa linnuala metsisepopulatsiooni ulatuses, mis vastab kogu selle populatsiooni hävimisele. Kas Natura asjakohase hindamise käigus jõuti järeldusele, et RB rajamisega kaasnevad ebasoodsad mõjud toovad vaatamata leevendusmeetmetele kaasa Luitemaa metsiste vältimatu väljasuremise? Kas Natura asjakohase hindamise käigus analüüsiti teiste suurte transpordikoridoride (Tallinn-Narva maantee, Tallinna ja Tapa vaheline raudteetrass) vahetusse lähedusse või nende tõttu eeldatavasti isolatsioonis olevate metsisemängude (Põhja-Kõrvemaa ja Lahemaa mängud) arvukuse dünaamikat? Sarnased ohutegurid, mida on toodud välja RB puhul (barjääriefekt, müra, võimalik hukkumine kokkupõrkel rongide ja taristuobjektidega) peaksid olema ju olulised ka muude suurte transpordikoridoride puhul?
2. Kas ühe leevendusmeetmena võiks rakendada ka väikekiskjate ohjamist nii RB ehitamise ajal kui vahetult selle järel? Arvestades RB ehituseaegset häiringut, siis see võib võimendada kiskluse negatiivset mõju, sest häiritud metsised võivad sattuda olukordadesse, kus nad on kiskjatele kergemini kättesaadavad. Seega oleks väikekiskjate ohjamine üks täiendav võimalus, kuidas leevendada RB ohuteguritest tulenevat metsiste suremust ja tagada metsisepopulatsiooni säilimine Luitemaa linnualal.

Hüvitusmeetmete juures ei ole arvesse võetud nimetatud meetmete sotsiaal-majanduslikku mõju. Sotsiaal-majanduslikku mõju on käsitletud nimetaud dokumendis vaid Rail Baltica rajamisega seonduvalt, kuid ei ole käsitletud hüvitusmeetmete ellu rakendamisega seonduvalt. Vastavalt Ernst & Young Baltic AS poolt kootatud Metsa- ja puidusektori sotsiaalmajandusliku mõju analüüsile https://empl.ee/wp-content/uploads/2023/03/EMPL_2022_Metsa-ja-puidusektori-sotsiaalmajandusliku-moju-analuus.pdf luuakse 1 miljoni tihumeetri puidu töötlemisel 264,7 miljonit eurot lisandväärtust. RMK analüüsi tulemusel

jääb nimetatud hüvitusmeetme alusel metsandussektoril kasutamata ca 320 tuhat m³ puitu, mistõttu jääb metsandussektoril loomata ca 84 miljoni euro ulatuses lisandväärtust.

Eesti metsanduse arengukava aastani 2020 analüüside alusel tekitab 1 miljoni kuupmeetri puidu varumine, transport ja töötlemine vähemalt 2350 töökohta. Planeeritud hüvitusmeetmete alusel kehtestatavad metsade puidukasutuse piirangud jätavad metsandussektoris loomata 11 töökohta.

Lisanduvad metsise püsielupaigad (PEP) viivad majandamisest välja tulundusmetsa kogupindalal 2320 ha. Selle metsa likviidne väärtus rahas väljendatuna on **24,25 miljonit €**. Lisanduvates metsise püsielupaikades kasvava metsa väärtus on sortimentideks arvestatud ning sortimendi väärtus on arvutatud RMK praeguste hindade põhjal (<https://www.rmk.ee/puidumuuk-1/puidumuuk>, 2023 9 kuu keskmisena). Kogunumbrist on maha arvatud metsa ülestöötamise kulu, mis lageraie puhul on 13,52 eur/m³ kohta ja harvendusraie puhul 29,31 eur/m³. Täiendavalt on välja arvutatud pikaajaliselt saamatajääv tulu keskmise tulundusmetsa juurdekasvu põhjal 4,8 m³/ha/a (3.7.8 [Padari juurdekasvud](#)). Aastane juurdekasv 2320 hektarilt on 11136 m³. Kasvava metsa väärtuse järgi arvestatuna on keskmine hind 75 eur/m³, mis teeb aastaseks saamata jäävaks tuluks **0,84 miljonit eurot**. Täiendavatel PEP aladel on möödunud aastatel rekonstrueeritud kuivendussüsteeme ja metsateid, mille jääkmaksumus on **0,56 miljonit eurot** – see on investeering, mille tagasiteenimiseks metsamajandamise lõppemisel võimalust ei ole ja see on puhas kulu.

Käesolevaga teeb RMK ettepaneku arutada veelkord planeeritavate hüvitusmeetmete proportsionaalsust ja põhjendatust, arvestades asjaoluga, et hüvitusmeetmete kavas lähtutakse eeldusest, et RB rajamise tõttu on vaja kompenseerida Luitemaa linnuala metsisepopulatsioon ulatuses, mis vastab kogu selle populatsiooni hävimisele. Lisaks teeme ettepaneku leevendusmeetmete kava kehtestamisel tuleks käsitleda ja arvestada kaasnevate sotsiaalmajanduslike mõjudega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Sepp
Peametsaülem
+372 505 5932